

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д.пс.н. Георги Стоянов Карастоянов,

Военна академия „Г. С. Раковски“

за дисертационния труд на Ина Александрова Тодорева

на тема „ АЛЕКСИТИМИЯ, ДЕПРЕСИВНОСТ И
ТЕМПЕРАМЕНТОВИ ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПСИХОСОМАТИЧНО
БОЛНИ“

представен за защита пред научно жури за
придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по
докторска програма „ Педагогическа и възрастова
психология“ от професионално направление 3.2.

Психология

Рецензията е възложена съгласно Протокол № 1 / 17.06.2022 г
от заседанието на Научно жури, назначено със заповед на ректора
на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

За разработване на рецензията ми бяха предоставени един
екземпляр от дисертационния труд, автореферат, копия на
публикациите по темата на дисертационния труд, документи
свързани с обучението на докторанта (индивидуален учебен план,

протоколи от изпити и заседания на катедрата и т.н.). Представените документи показват, че докторантът Ина Александрова Тодореева е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата, положила е необходимите изпити и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Темата на дисертационния труд е посветена на интересен научен проблем свързан с личностовите различия при психосоматично болни и по конкретно конструктите алекситимия, депресивност и темперамент. Отчитайки ограничения брой изследвания на психолози върху психосоматиката приемам текста за оригинален и евристичен. Считам, че темата на дисертацията съответства на основното съдържание на разработката. В структурно отношение дисертационния труд следва класическия модел – първата глава представлява литературен обзор на развитието на съвременните схващания за алекситимия, депресивност, темперамент и психосоматични заболявания. Задълбочения литературен обзор е позволил във втората част, която включва методика и дизайн на емпиричното изследване да бъдат издигнати научно обоснована цел, която да бъде постигната, хипотези, които да се направи опит да бъдат верифицирани чрез точно поставени

задачи. Коректно са представени основните характеристики на проведеното изследване, използваните методи и инструменти.

Считам, че в третата глава „Анализ и обсъждане“, емпиричните данни са анализирани в стройна логическа рамка в съответствие с заложените във втора част изследователски задачи и издигнати хипотези, за реализирането на които са подбрани адекватни статистически методи, което е позволило да се открият много добре установените закономерности. Дискусията, изводите и интерпретациите в тях са коректни от гледна точка на резултатите от емпиричното изследване.

Дисертационното изследване е представено на 129 страници формално обособени в увод, три глави, дискусия, изводи, приноси, библиография и приложения. Данните от емпиричното изследване са адекватно представени и онагледени чрез 29 таблици, 2 графики. Литературните източници са 174 от които 18 на кирилица и 156 на латиница. Анализа на използваната литература показва, че тя включва както класически трудове в областта на изследването, така и актуални изследвания по проблема. Използваният психологически инструментариум е коректно представен като приложение, което позволява по пълно проследяване на изследователския процес.

Считам, че структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“. Постигнат е баланс

между съдържание и обем при представянето на теоретичния обзор от една страна и емпиричното изследване от друга.

Нямам съществени критични бележки към дисертационния труд.

От представените ми материали установих, че резултатите от изследванията по темата на дисертацията са представени пред критичния поглед на психологическа общност с три самостоятелни публикации в авторитетни научни издания. Заявената като приета за печат статия „Алекситимия и депресивност при психосоматично болни“ в Българско списание по психология, е приета за печат без сериозни забележки от рецензента и публикувана през м. юли 2022 г., с което са изпълнени нормативните изисквания. Анализа на съдържанието на публикациите на докторанта е показател, по който може да се прецени, че научните приноси в дисертацията са неин личен принос. Освен посочените публикации докторанта има още три в престижни научни издания.

Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Смятам, че дисертационният труд съдържа научни резултати за зависимостта между алекситимия, депресивност, темперамент и психосоматични заболявания, които могат да бъдат приети за

оригинални научни приноси, които обогатяват съществуващото знание, както докторантът претендира в дисертационния труд.

Не установих нарушения на академичната етика , некоректно цитиране или плагиатство в представения за рецензиране текст.

Представеният дисертационен труд показва, че Ина Александрова Тодореева притежава задълбочена теоретична подготовка в областта на психологията, съчетана с отлична методологическа подготовка за планиране и провеждане на самостоятелни емпирични изследвания и коректно анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд дава основание да се направи заключението, че той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане за присъждане на образователната и научна степен "доктор". Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, демонстрираната отлична методологическа подготовка на докторанта и безспорните научни приноси, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват Ина Александрова Тодореева представила дисертационен труд на тема „Алекситимия, депресивност и темпераментови особености при психосоматично болни“ да придобие образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“, професионално направление 3.2.

„Психология“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, по професионално направление.

София, 10.08. 2022 г.

Изготвил рецензията:

/проф. д.пс.н. Г. Карастоянов/